



Leidraad voor een fluwelen revolutie.

Politieke marketing naar Nederlands begrip

Albert van der Tang

Schrijver: Albert van der Tang

ISBN: 9789464180374

Uitgeverij: *Brave new Books & Malaspina*

©Albert van der Tang

Wat is de burgerij?

Alles.

Wat is hij tot dusver op politiek vlak?

Vooraf afwezig.

Wat wil hij?

Kniezen? ...

Twist op pamflet van Sieyès (1789)

Leest u de omslag en denkt u dat politiek voor oude, bevoorrechte mannen en vrouwen is, in Den Haag, onder een grote stolp. Dan heeft u het Fout. Pakt u dit boek op omdat het een amusante en provocerende titel heeft, of omdat u het uw ouwe heer cadeau denkt te doen omdat het naar politiek riekt en niet te duur is, of omdat u de wereld denkt te willen redden. Leg maar terug. Dit boek is voor mensen die simpelweg op de filosofische schouders van de groten die voor ons kwamen willen staan en niet alleen willen genieten van het uitzicht maar ook hetgeen ze zien, willen helpen vormgeven. Een boek op zich is enkel papier en bindwerk. Wat u, de lezer, deduceert van de pagina's, dat is wat telt. Dit boek leest soms wat technisch, soms wat moeilijk. Soms zelfs wat filosofisch of idealistisch. U kunt niet in mijn hart kijken; maar ik verzeker u dat ik het beste voor heb met de wereld.

inleiding	1
Over mijn bedenkingen	2
Boek I	5
Over de notie voorwaartsheid	6
Over spurten	6
Over de stilstand en het uitzichtloze	7
Over de drang voorwaarts	9
Over Nederland	11
Over de vruchtbare grond	11
Over de Bataafse wortelen	14
Over de Nederlandse aanleg voor aanpassingsvermogen	14
Over de Nederlandse republiek - een achtergrond	15
Een historische macro-analyse	16
Politiek	17
Een nieuw soort bewind	18
Economisch	18
Rogge en rellen	20
Sociaal	20
Een Nederlandse piramide	21
Tijd voor verandering — revolutie!	23
Rutger Jan Schimmelpenninck	24
De Franse wijze	25
Een nalatenschap tenietgedaan	26
Het Bataafs experiment	27
Boek II	29
Over de Nederlandse politiek	30
Over de samenkomst van politiek en marketing	30
Een achtergrond	32
De Nederlandse politieke “markt”	34
Een historisch, politieke, sociologische, psychologische analyse	34

Verzuiling en segmentatie	36
Electoraal engagement	40
Vormen van bevoegenheid	41
Tijden van disengagement	44
“Le repos et la liberté”	46
Verminderende opkomst bij verkiezingen	47
Afnemende partij lidmaatschappen	49
Wisselvalligheid in verkiezingsuitslagen	51
De opkomst van anti-establishment partijen	52
Democratisch equilibrium	54
Het concept politieke marketing	54
De aard van het politieke product	56
Het landschap van de reciprociteit van waarden	58
Uitbreiding van het landschap	60
De consument-kiezer	61
Nederlands politiek-consumentisme	61
Omschakelingskosten	62
De gelegenheid en de bereidheid	62
Een geëmancipeerd besluit?	65
Boek III	66
De politieke markt gekaderd	67
De trias potentia	68
De Derde Macht - de Morele Macht	72
Beroeps—burger	75
De moraal leeft!	77
Waarom kiezers toch kiezen voor kniezen.	80
De mate van betrokkenheid	80
De Theorie van Betrokkenheid	81
De geïnvolverde reciprociteit	84
Betrokkenheid-breuk, een analyse	85

Manco 1 - De kennismanco	86
Manco 2 - De beleidsmanco	87
Manco 3 - De presentatiemanco	87
Manco 4 - De communicatiemanco	88
Manco 5 - De perceptiemanco	89
Manco 6 - De kwaliteitsmanco	89
De controverse van de betrokkenheid	91
De aard van de attitudes	92
Het cognitieve element	93
Spreekbuizen en framing	93
Publiek debat	94
Instrumenten voor cognitief redeneren	95
Strategisch pragmatisme	96
Het affectieve element	98
Electorale affectiviteit	99
De zogenaamde remedie	100
Een transparante en vertrouwenswaardige soevereine macht	101
Het commando over het Schip der Staat	102
Competentiecrisis	102
Het conatieve component	104
Sociaal pragmatisme	105
Stemgedragingen en stimuli	106
Het besluitvormingsproces	108
1994: motief en besluitvorming	108
Een democratisch besluit	109
Alles tesaam	113
De Tweede Macht - de Bestuurlijke Macht	115
De Bestuurlijke identiteitscrisis	116
Constitutioneel wankelend, revolutionair belijdend	126
Waarom politici bewakers van de kloof zijn, en daar goed aan doen.	128
De marketing myopische kwaal	129

Politieke circulariteit	131
De wortel en de stok	133
De kiezer zijn hartenwens	138
De waardepropositie	138
De filosofie	140
Ideologische positionering	143
Een purpose-driven bestaansrecht	146
De logica	148
Logica en intelligenties	149
Perceptie, perceptie, perceptief	154
Reciprociteit middels argumentatie	156
Het charisma	156
Charme en charisma	156
De methodiek	161
Methodische marketing principes	163
Bij de kiezer in zijn handpalm	166
Begeesteringsjeu	168
Vergadering der titanen	169
De liberale 'jeu'	171
De socialistische 'jeu'	171
De jeu van het politieke	174
De waarde in de propositie	177
De Eerste Macht - de Legitiimerende Macht	178
A dignified part	178
De driekoppige dienaar	182
Staatshoofd en boegbeeld	185
Over de Nederlandse interpretatie van monarchie	185
Monarchale marketing - deel I	188
De brugfunctie	190
Monarchale marketing - deel II	192
Een symbool voor het nastreven van eer, trots en ambitie.	196

Monarchale marketing - deel III	201
Royale rol	204
Voor de eer	205
Boek IV	210
Stof tot nadenken	211
Voor politieke marketing theorie	211
Voor politieke marketeers en partijleden	213
Voor kiezers	215
Voor het politieke proces	216
Bibliografie	219

inleiding

Elke generatie heeft een, bij voorkeur, fluwelen revolutie nodig.

Deze generatie wellicht nog meer dan voorafgaande.

Kiezers, politici, het zijn bijzondere wezens. Slechts zelden laten deze soorten zich van hun beste kant zien en het liefst bij politiek tumult.

Een staat is gebaat bij continuïteit, omdat zijn burgers zijn gebaat bij continuïteit. Het streven zal dan ook altijd zijn om uiterst conservatief met het staatsbestel om te springen. Angst breekt los wanneer aan de grondvesten van heilige huisjes wordt gemorreld. Dit is een begrijpelijk sentiment. De hoogste waarde voor de burger is zijn gevoel van veiligheid binnen de eigen landsgrenzen. De veiligheid die de burger waant te bezitten, kan enkel voortbestaan door dezelfde veiligheid uit te dragen waar hijzelf garant voor staat. Een zekere geborgenheid van en in de rechtsstaat ligt in deze simpele uitruil vastgelegd.

De veelgeprezen veiligheid van de moderne staat komt voort uit de omgeving waarin de burger zich verkeert. De zekerheden ingebouwd door de stad waar men leeft, de geliefden om iemand heen, en voor een groot gedeelte het bestel verantwoordelijk voor het bestuur van deze omgeving. Een bestel met gevestigde belangen en organisatorische en van buitenaf ingegeven bedreigingen, op de korte en de lange termijn. De grandeur en het decorum dat het besturend orgaan geniet bepaalt in zekere mate de veiligheid waar het voor garant staat. Zowel om redenen van nationale belangen, alsook van internationale rang en stand. Een burger heeft niets te vrezen, zolang hij niets te vrezen heeft van zijn eigen staat. Dat dient dan ook bij uitstek de voornaamste bezigheid te blijven. Het recht heeft daarin een toonaangevend karakter; vrijheid en gelijkheid naar de letter van de wet, broederschap naar de geest. De leus komt u bekend voor? Het diende ook als devies van een bepaalde revolutionaire factie in de Franse politiek ten tijde van de Franse revoluties tussen 1789-1871.

Over mijn bedenkingen

U kunt wel voorstellen dat dit verhaal met enige voorzichtige aarzeling tot stand is gekomen. Persoonlijke aarzelingen. Niet in de laatste plaats, omdat ik geen politieke connecties of ambities heb, deze ook niet koester of nastreef, maar simpelweg geïnteresseerd ben geraakt door de wereld om mij heen. De wereld die tussen de woorden in kranten leeft, die begeestering die verslaggevers op het journaal tentoonspreiden wanneer zij hun vak beoefenen. Politiek, de wereld van regeren, is een aanlokkelijk theater. Vooral omdat macht lokt. Den Haag loopt ervan over. Is dat ook de reden dat vele kiezers politiek liever op afstand houden? Juist vanwege diens machtige verlokkingen? Persoonlijk vind ik het vooral amusant en intrigerend. Mijn scope is dan ook wel een unieke in die zin. Ik kom uit een nest van ondernemers, oorspronkelijk uit Utrecht. Mijn naam is Albert van der Tang. Op het moment dat ik dit schrijf ben ik 28 jaar. Mijn studerend en werkend leven tot op heden is gericht geweest op de commerciële studies en richtingen; marketing, bedrijfseconomie, management, organisaties doorgronden, optimaliseren en digitaliseren. Politiek is altijd al een zij-interesse van mij geweest. Net als geschiedenis overigens.

Enfin, de interesse was er al vroeg en mondde dan ook uit in een politiek-geënte these voor mijn master. Dit boek is dan ook eigenlijk een voortvloeisel, min of meer, van diezelfde these. Wat ik namelijk zo graag wilde onderzoeken was hoe en waarom de kiezer kiest. Hoe werkt de gedachtegang van de kiezer, een kiezer met een zekere leeftijd die uit een verzuilde staat komt en een kiezer zo jong die datzelfde begrip onduidelijk is. Wat zouden de onderling verschillende zienswijzen van deze kiezers zijn, en door welke factoren werden deze mede bepaald. Dat was de kern van mijn these. Eigenlijk een analyse van de moderne Nederlandse kiezer. Een analyse die ik deels uit marketing, markt-psychologisch perspectief heb benaderd, anderzijds ook vanuit een sociologisch, politiek en historisch perspectief. Dit bredere spectrum was noodzakelijk om redenen waar ik later over zal uitweiden.

In een tijd waarin, mijns inziens, politiek en burger worden geregeerd door de waan van de dag en sensatie van nieuws van groter belang is dan zijn directe impact; schreef ik dit boek. Ik ben jong van leeftijd; de teksten op de pagina's verraden mijn jonge geest en in het bijzonder mijn gedrevenheid de wereld om mij heen te begrijpen en wellicht zelfs wel te kunnen uitleggen. Ik weet dat ik met deze woorden voer verschap aan de degenen die het niet met mij eens zullen zijn, door mijn jonge leeftijd aan te voeren als argument. Wat weet ik nu van wereldse beslommeringen. Wat weet ik nu van de manier waarop de wereld werkt en draait. Misschien is de politieke geest, een geest die meer wil uit het leven, wel het best op z'n plaats in een jongeling. Of wellicht juist niet! Politiek is toch niks anders dan het durven vragen en concipiëren voor een algeheel goede zaak. Het wollige decorum staat los van politiek, politiek streven. Het politiek decor staat bol van decorum. Twee *losmakelijkheden* pur sang.

Niet om mijzelf persoonlijk met hen te vergelijken, maar de schrijvers van de Amerikaanse Onafhankelijkheidsverklaring in 1776, waren stuk voor stuk lieden van mijn leeftijd. Op Benjamin Franklin na, maar hij heeft niet mee mogen schrijven aan de Verklaring, uit angst dat hij er een grap in zou verwerken. Het is werkelijk waar, op 4 juli 1776, op de dag dat de bovengenoemde verklaring werd ondertekend, was een Aaron Burr slechts 20 jaar oud, Alexander Hamilton 21 jaar oud, James Madison 25 en John Jay 29; Thomas Jefferson was de oudste met zijn 33 lentes. Geschiedenis en geschiedenis beschrijven is dus bij uitstek ook een aangelegenheid voor jongelingen. Want weet u, niemand is een geboren revolutionair, of een revolutionair van beroep, de omstandigheden zullen het intrinsieke wezen aanwakkeren, dan wel doen doven. Veel te vaak hoor ik in mijn omgeving geluiden van onverschilligheid. Men spreekt dan van 'de Haagse kaasstolp' waaronder ogenschijnlijk en buiten bereik van het tomeloze verstand dat alom in de straten heerst, geregeerd wordt door de regering en het parlement. Principeloos staat de kiezer tegenover de principeloze politiek. Als het zo doorgaat, heb ik geen ziel te verpatsen wanneer iemand me een echt goed aanbod doet (zo vertelde iemand mij ooit). Elke generatie heeft nu eenmaal een fluwelen revolutie nodig.

Vandaar dus mijn geschreven poging een bres te slaan in het mijnenveld van one-liners, polemieken en *flematiek* (van flemen dus). Welja, Als mijn verhaal gelezen wordt, perfect. Zo niet, dan is het maar beter dat het niet gelezen wordt. Zo zei Montesquieu ooit eens. Als liefhebber van politiek, marketing en geschiedenis is maken van de syntheses tussen de drie deelgebieden het meest interessant. Niet om actief parallellen te vinden, want uit het verleden kan men louter lering trekken. De meeste geschiedenisboeken maken graag nota van de visionaire, scheppende geesten van grote denkers, de bravoure van de dappere strijders, de goedertierenheid van heiligen en de creërende geest van kunstenaars. Er wordt uitvoerig geschreven over het ontrafelen van staatkundige vraagstukken, over de totstandkoming van sociale structuren, over de opkomst en ondergang van wereldrijken, over de ontdekking en verspreiding van noviteiten en technologieën. Wat voor een invloed dit echter had op een ieders individuele geluk en misnoegen, daar wordt zelden tot niet over gesproken. Een grote lacune als het gaat om ons begrip van de geschiedenis van de wereld. De opkomst en ondergang van beschavingen voltrekt zich in schokkend gelijkaardige patronen en de kleine burger regeert verder, met of zonder stempas. Voor de neergang van elk (groot) rijk tekenen zich bepaalde voorspelde gebeurtenissen af; een verval in morele waarden en in moreel uithoudingsvermogen, in vrijheid en individuele verantwoordelijkheid van burgers. De maatschappij bezwijkt in zo een geval onder symptomen als excessieve taxatie, een opgeblazen bureaucratisch bestel en over het algemeen een uitgebreide set van subsidies, controles en reguleringen, die op hun beurt prijzen, lonen, productie en consumptie beïnvloeden. Toch zijn we gedoemd sinds de tijd der staatsvorming en maatschappelijke organisatie dezelfde vicieuze cirkel te doorlopen, als het gaat om de politieke besluits- en beleidsvorming die uiteindelijk tot het onvermijdelijke leidt. Misschien omdat ik ten onrechte aanneem dat de gemiddelde Nederlander graag wat meer beschikking heeft over zijn eigen lot. Er zijn geen zekerheden bij de publicatie, alleen kansen. Als ik maar een enkeling bereiken mag, deze nieuwsgierig kan maken, dan is de hoogste symbolische waarde van mijn inzet bereikt. Lees het met regelmaat, liefst in een ruk. Bij vragen kunt u mij gerust eens een e-mail sturen. Antwoorden zal ik zeker.

Boek I

Over de notie voorwaartsheid

Over spurten

De menselijke genialiteit is aanwijsbaar kleiner dan het collectieve voorstellingsvermogen, de imaginaire creatiezin mits aangewend aangesproken is verstrekkend. Toch laten we ons leiden door waan en nieuws waarde. Kranten, facebook en twitter, die ik inderdaad in een enkele zin noem, voeden onze afgunst en stille rebellie.

Eens in de zoveel tijd maakt de mens een spurt voorwaarts, een geniale ingeving biedt in een mum van tijd de mogelijkheid tot het onderzoeken en opzetten van nieuwe baanbrekende ontdekkingen. Dergelijke spurten doen zich niet heel vaak voor. Ze zijn onvoorspelbaar en goed verborgen tot op het moment dat het publiekelijk en daarmee aanstekelijk wordt. Sterker nog, het zijn dit soorten spurten waar de mensheid grotendeels van afhankelijk is geworden. Een gevaarlijk gegeven, wetende dat spurten vaak ontspruiten bij slechts enkelen. Alzo legt de mensheid eigenlijk zonder te weten de toekomst in de handen van de volgende instigator tot een spurt. Wat is nu een spurt voorwaarts? Een spurt is een sterke beweging in een zelfgekozen richting, ingegeven door intrinsieke dan wel extrinsieke stimuli. Spurten doen zich voor op verschillende fronten, een iedere jongeling zal zich zijn groeispurt herinneren. Zo doen zich daarenboven tevens spurten voor in de medische wetenschap, de kunsten, taalbeleving en zo meer. De Gewenste Spurt beschreven in dit boek, is er een die in de oren zal klinken als een politiek manifest. Een spurt, ingegeven door een drang voorwaarts, met de staat als geheel als de bewuste actor en aanjager. Het vernieuwen van het achterhaalde paradigma van verloren gewaande representativiteit is het hoogste doel. Maar wat exact is voorwaarts? Leiders en onderdanen, beiden spreken van een drang voorwaarts. In de brede zin des woords uiteraard. Want wat voor u een stap achterwaarts is, kan voor mij een stap zijwaarts, zelfs voorwaarts zijn, en andersom. Menig medemens tracht in het leven voorwaarts te geraken, door zich in te zetten, door inzet te tonen, door te conceptualiseren, door te doen, door te durven, door te leren, door te adapteren. Die drift voorwaarts ligt in al onze vezels beklonken. Wellicht is

het wel het antwoord op de vraag die de mens zich al eeuwen stelt; waarom zijn wij hier op aarde? Nou, om dus voorwaarts te geraken. Dat is dan maar wat we zullen nastreven: voorwaartsheid.

Over de stilstand en het uitzichtloze

De moderne Nederlander woont en werkt en leeft in de constructen en structuren die in de vroegere tijden voor hem zijn bedacht. De momentopname van destijds schrijft de mens voor bepaalde waarden en tradities hoog te houden, en anders te kijken naar afwijkingen van diezelfde destijds bepaalde normen. Traditie is in wezen niets anders dan een vorm van sociale druk van dode mensen. Men leeft en werkt, deze twee bezigheden balancerend, in een vrije staat waar er tevens ruimte en gelegenheid is om deze beide ook te ontplooiën. Er zijn juridische, fiscale, maar ook culturele constructen bedacht en ontwikkeld om van deze levenswijze de standaard te maken. Men leeft en werkt, en dan gaat men met pensioen. Op welke leeftijd dat laatste mag voltrekken is volstrekt volgens logica en rationele beraadslaging overgeleverd aan de willekeur van beleidsmakers. Dus dat blijft dan maar buiten deze beschouwing. Momenteel tekenen zich kenmerkende verschijnselen af. De toekomstige werkbij: de millennials verdienen bijvoorbeeld niet genoeg om de huizen te betalen die ze zich niet kunnen permitteren voor de families die ze niet kunnen hebben, omdat ze te veel uitgeven aan luxuositeiten als huur om enigszins dicht bij het werk te wonen waar ze hun studieschuld mee afbetalen. De standaard is wat hier ter discussie staat. Dat is tenslotte het geijkte, het gezinsleven, de hoeksteen van ons staatsrechtelijk bestaan. Daar hoort een zekere mate van individuele ambitie bij. Al schreef iemand eens, en het had een Nederlander kunnen zijn: "ambitie is het equivalent van vergulde ellende, een geheim vergif, een verborgen plaag, de architect van bedrog, de moeder van hypocrisie, de ouder van afzien, de allereerste zonde, de geheiligde mot, de verblinder van harten, dat medicijn in melaatsheid verandert en remedie in ziekte." Het is echter de ambitie van de slager, omwille van hemzelf, om het vlees zo zorgvuldig mogelijk te bereiden, om alzo de concurrent de loef af te steken om uw klandizie

veilig te stellen. Ambitie is de hoeksteen van iedere eettafel en daarmee een belangrijk onderdeel van het staatsbestel. Uiteraard mag een gezonde ambitie gekoesterd worden, tot op een zekere hoogte, want het is uiteraard van overheidswege belangrijk dat diens burgers met gepaste snelheid de maatschappelijke ladder beklimmen. Een overheid is namelijk gebaat bij een sterke verdeling van 's lands geluk. Een sterke verdeling van de welvaart van het land. Een sterke verdeling van fiscale dekkingskracht. Een sterke verdeling, of liever gezegd een gedecentraliseerde, laat staan enige vorm van geaccumuleerde, vorm van macht of vermogen. Opdat uiteraard de tirannie van het inégalitaire beest bedwongen blijft. Voor wie dat zo bedacht is? Opdat de nieuwe aanwas, de nieuwe generatie, ook zelf de waarden van een leven lang zwoegen dient te proeven. Opdat de hele cyclus dan opnieuw kan beginnen bij de geboorte van elke nieuwingeling. U misinterpreteert de feiten wanneer u vermoedt dat de enige lachende derde in deze vergelijking de schare aan staatslieden is die het geheel aanvankelijk bedachten. Inmiddels in hoge bestuursfuncties of rentenierend. De lachende derde is al zeker niet de ploeg aan politieke wakers die het beleid onder streng toezicht laten zoals het is, naar moderne maatstaven bijgesteld uiteraard, de inflatie slaapt tenslotte niet. Een staat die als immer-herverdelende macht optreedt is een staat die permanent aan elke stoelpoot van elke Nederlander zaagt. Het enige beest dat namelijk in dezen ingetoomd dient te worden, is niet die van de ongelijkheid, maar de regerende macht die het tot persoonlijke kruistocht heeft gemaakt dat zelf bedachte kwaad van de ongelijkheid te bedwingen.

Wat de ene generatie tolereert, zal door de volgende generatie als een voldongen feit worden beschouwd, zonder te contempleren of het in eerste instantie na te gaan of het het tolereren waard is. De enige reden dat mensen niet meer weten, is omdat ze onverschillig zijn. Ze zijn niet nieuwsgierig. Onnieuwsgierigheid is een gebrek. Een leven vervuld van gestandaardiseerde aannames. De voorspelbaarheid ligt in het patroon, doorgrond de onderliggende elementen en het patroon wordt zichtbaar. Het is vergelijkbaar met een Ludditische zienswijze. Populair zo rond de tijd dat de Industriële Revolutie grotere vormen begon aan te nemen. Mensenhanden werden vervangen door stoom-aangedreven ploegen. Wat was het antwoord van velen? Niet de voortgang bejubelen, maar afbreken.

Uit angst voor de volgende stap. Wat is een volgende stap voor de moderne mens? Gekeken naar de vorm van hedendaagse vernieuwing; de winst lijkt te behalen in snelheid. Een visieloos gegeven voor de toekomst. Het kan enkel eindigen op het toppunt, met teleurstelling. Een brood moet nu eenmaal rijzen. Een vorm van strategische incompetentie is nu eenmaal veiliger dan het stoten van de neus in de zoektocht naar de oplossing voor het échte probleem van morgen.

In Nederland worden sociale, economische en maatschappelijke experimenten tegelijkertijd ondernomen, om maar te zorgen dat iedereen tevreden is. Waar er wordt geëxperimenteerd met zelfstandigheid in de aangifte inkomstenbelasting, zo wordt er ook getest met het basisinkomen. Dat is bulderdrang, in tegenstelling tot polderdrang. Nederland bezit deze beide uitersten. Polderdrang wil zeggen, voorwaarts door winning, overeenstemming en een gedeelde visie voorwaarts. Bulderdrang is het fenomeen dat het hedendaagse politieke theater overstemt door de luidste, holle vaten. Geheel Pascalliaans, naar de wet van de communicerende vaten, wordt beleid maken ook in het politiek en het publiek debat overstemt door de gewichtigste stemmen, de meest flamboyante persona's. Wanneer de breedst gedragen visie, toevallig wordt verwoord door een onopvallend, ongehoord individu, dat wellicht zelfs niet genoeg podium krijgt, dan wordt datzelfde, zwaarwegender woord, niet gehoord.

Over de drang voorwaarts

Wat is voorwaarts? Beweegt Nederland voorwaarts? Wat houdt dat voorwaarts in? Is dat een positieve of een negatieve beweging? Of is het slechts beweging? Is het voorwaarts wanneer een maatschappij als geheel welvarender wordt in geest? Dat is te zeggen, in termen van academische en geestelijke wetenswaardigheden, of van culturele hoogtij op het toneel of in de kunstgalerijen. Of spreekt voorwaarts zich enkel uit in geld? En groeicijfers? Het antwoord is: ja.

De drift voorwaarts; het *On-Avant principe*, is een synergistische conceptie van de afweging tussen wens en noodzaak; wat is uw drijfveer? Uw voorwaartsheid? Hebzucht, lust of liefde? Zo wordt er eenvoudig een brug geslagen tussen individuele ambitie of laksheid en het collectieve tij van

voortvarendheid. Datzelfde tij doet namelijk alle boten in de haven meestijgen. Dat maakt ook de politieke vertegenwoordiging van Nederland tot een politiek gevoelig slagveld, daar correctheid gewichtiger is geworden dan daadkracht. De politiek is tot een semantisch slagveld geworden. Geen wonder dat de burger op alle vlakken zijn handen probeert te wassen in onschuld. Bestaan er echter vandaag de dag nog onschuldige mensen? Het is zo'n gemakkelijke frase. Een ieder met een eigen sterke mening en een twitteraccount kan zijn opinie viraal spuien en ventileren. Afgaande op de wijze hoe, ontbeert het vaak aan logica, dat weerhoudt namelijk velen te participeren aan het twitterlijk opiniëren. Omwille van de angst dom of onvoorbereid over te komen. Althans, dat zou meer mensen af moeten schrikken, van die doortastende interne beraadslagingen.

Dit boek dient enerzijds licht te schijnen over mijn idee over politiek, over kiezers en stemgedrag, anderzijds dient het een concept te schetsen voor enkele zijdezachte vernieuwingen van het politieke theater en diens grootmoedige, verstarde geest.

Over Nederland

Over de vruchtbare grond

Wat is Nederland? Een voormalig moerassige uiterwaarde van de Rijn en enkele andere rivieren. Voor 40% water. Voor 60% tabakslucht, politieke correctheid en collectieve verontwaardiging bij het horen van een harde realiteit. Drekig en geplaagd door overstromingen, stelde het niet veel meer voor dan de grensgebieden van grote wereldrijken. De Germanen lieten het links liggen en verkozen de veiligheid van de uitgestrekte bossen van midden Europa. De Romeinen zagen wel enkele strategische nederzettingen verrijzen rond de rivieren, de kiel werd gelegd voor steden als Utrecht en Nijmegen. Onder het onverschillig auspiciën van de Keizer van het Heilige Roomse Rijk, vestigden avontuurlijke leenheren zich op strategische plaatsen. Op een onmogelijke plek ontstond het land van de graven van Holland, van Dirck III, die de grote Roomse keizer bevocht bij Vlaardingen, en overwon. Leden van het Huis der Geruldingen.

Wellicht was wel de eerste mens die zich een stuk grond toeëigende en daarbij verkondigde dat het van hem en hem alleen was; de ware stichter van de maatschappij. Zoals deze tot de dag van vandaag om ons heen leeft. De franse historicus Ernest Renan beschreef dat een staat, een land, een natie, enkel bestaat met de gratie van diens inwoners. De wil van die inwoners om bij elkaar te horen, om met elkaar geassocieerd te worden, is van belang als gemene deler. Een staat op zichzelf heeft weinig met taal, godsdienst of ras te maken. Het feit dat het een voorgeschiedenis deelt, dat is de feitelijke pijler van voortbestaan, of juist niet uiteraard. Dat historisch principe, dat terugkijken op een gedeeld verleden bepaalt in grote mate de bereidwilligheid en de vurigheid om ook in de toekomst samen te leven. Een bestendige samenkomst vormt een maatschappij, een staat, een vehikel voor het collectief van individuen om op basis van bepaalde garanties een vorm van zekerheid op te bouwen. Een soortgelijke band koestert men wellicht ook met het continent waarop men leeft. Toch stuit de EU op nationaal en regionaal verzet. Of zou dat andere redenen kennen? De staat vormt in de moderne tijd een flexibele gemeenschap, zo gevormd of zo gecreëerd. Het debat omtrent Europese en globale integratie wordt vaak overschreeuwt